

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A Bács-Bodrog vármegyei takarékpénztár.

— Két cikk. —

Előkelő szakkézből vettük a következő cikkelyt:

I.

A komoly munkát jellemző zajtalansággal vetette fel főispánunk a vármegye törvényhatósági bizottságának október hó 20-án tartott közgyűlése előtt a vármegyei takarékpénztár létesítésének eszméjét egy a vármegye közönségéhez intézett átirattal, mely önmagában is páratlanul álló fényes tükre a vármegyének jövője, boldogulása iránt mély érzésű vezér nemes, szeretetteljes, de egyszersmind gyakorlatilag is céltudatos gondolkodásának, mely átiratot oly találóan méltatott a közgyűlés színe előtt Szendy Lajos bizottsági tag, mely átiratot a „Bácska“ október 21-iki számában szószerint közölte.

Am a főispán nemcsak az eszmét vetette fel, de megküldte a vármegye közönségének a létesíteni szándékolt takarékpénztár teljes alapszabály-tervezetét is és így előttünk van határozottan megjelölten nemcsak a megoldandó feladat maga, hanem a megoldás for-

mája, módozatai is teljes részletességgel közzétettek már, tehát módjában van mindenkinek — ki ez ügy iránt érdeklődni akar — a kérdést minden részletével teljes egészében megismerni és méltányolni.

A célok, melyek a vármegyei takarékpénztár megteremtése tervezőjének szemei előtt lebegtek, az alapszabálytervezet 5. §-ában vannak kifejezésre juttatva, általában: a vagyonosodás feltételeinek gyakorlására alkalmat adni s a betétek elfogadásával a takarékosagra és tőkegyűjtésre, olcsó kölcsönök igénybevehetőjére módot nyújtani; különösen: az elérendő tiszta jövedelemmel is a közjót t. i. a vármegye közcéljait, kulturális és közgazdasági előhaladását szolgálani.

Ha semmi egyéb, de ez utóbbi cél már önmagában nemcsak indokoltá, de okvetlenül szükségessé teszi az eszme megvalósítását.

Fájó szívvel bár, de be kell vallanunk, hogy nincs Magyarországon vármegye, nincs törvényhatóság, mely mint ilyen a közgazdaság, közművelődés és közjótékonyosság terén mind sű-

rűbben kopogtató jogos igényekkel szemben annyira tehetetlen volna, mint Bács-Bodrog vármegye, melyet pedig büszkén nevezünk az ország második vármegyéjének. Alapunk, jövedelmi forrásunk nincs, melyekből e társadalmi szükségleteknek áldozhatnánk, hiszen ha 5 koronát kérnek tőlünk a legszebb, legjobb célra, kénytelenek vagyunk a kérést vagy elutasítani, vagy a gyűlésnek nevezett koldulás megszégyenítő módjához folyamodni.

A mikor tehát arról van szó, hogy a vármegyének részben a saját felügyelete alatt és felelőssége mellett kezelt közpénzeknek a közlakosság tőkének bevonásával való közvetlen gyümölcsöztetésére, de olyan gyümölcsöztetésére nyílik alkalmunk, mely eredményeiben a hitelkereső és a hitelnyújtó ugyanazon közlakosság javára szolgál egyaránt, de e mellett az ezek kielégítése után fennmaradt tiszta haszonnal ismét csak ugyanazon közlakosság java s a közjó mozdítható elő; akkor ingadozás és habozás nélkül kell a jó alkalmat megragadni. Ha pedig a vármegye ezen célok szolgálatára

A BÁCSKA tárcája.

Vágy.

Csörgedezve fut a hegy patakja,
Ezer habja vidáman kacag
Ránevetve a tündér alakra,
Mely hallgatja vig kacajukat:
Leli kedvét a futó hullámban,
Kis kezével simogatja lágyan . . .
Nincs bu érzetén . . .
S fut tovább a hegy vidám patakja
Csengve, bongva, vidáman kacagja:
Oh Irén! . . . Irén! . . .

Fenyves erdő hűvös bensejében
Szépen hangzik a madár-dana!
A természet gyönyör-érzetében,
Mint ha hymnuszt, imát mondana.
S mintha kelne erdők szép nymphája,
Rejtekeit melázó hölgy járja
Harmatos estén . . .
Bólongatva felé a fák lombja
Mélán zúgja, csalogatva mondja:
— Oh Irén! Irén! . . .

Szép Felföld, te fenyvesek hazája!
Hányszor nézek nagy búsan feléd.
Adj választ bűm kérdő szózatára:
Mért raboltad el lelkem felét?
Meseze vitte bűbajos hatalmad
S mind hijában keresek nyugalmat,
Nem találok én
Édes nevét hasztalan kiáltom . . .
Csak a szellő sóhajt vissza fájón:
— Oh Irén! . . . Irén . . .
Boros Lajos.

Schweidel József élete.

Irta: Trischler Károly.

VII.

A kivégzés után Bardócz ígérétehez híven felment a várba Schweidel holttestéért. A parancsnok dühöngött, szapperlottozott németül. Bardócz az egészről csak annyit értett, hogy a katonát ott temetik el, ahol elesik. Valószínű, hogy Bardócz ajándékozott neki egy imakönyvet, melyből a vallás utolsó vigaszt merítette az aradi várban 1849. október hó 5-én, kivégeztetése előtti napon és a vesztőhelyre vivő utolsó útján 1849. október hó 6-án reggeli 6 órakor.

Ez az imakönyv is egyik szent ereklyéje vármegyénk történelmi társulatának. Ezt

az imakönyvet és sok más ereklyét dr. Balogh Sándor, a vértanu veje ajándékozta a társulatnak.

A könyvet Csákváry Gyula honvédszázados, Török Ignác honvédtábornok segéd-tisztje 1849. évi október hó 7-én az aradi várban Heindt Károly Deutschmeister gránátos zászlóaljbeli közembertől szerezte be, kinek százada a négy honvédtábornok: Schweidel József, Kiss Ernő, Dessewffy Arisztid és Lázár Vilmosnak, az aradi vár külső sáncában történt kivégeztetésénél fel volt állítva. Heindt Károly a holttestek mellett állt őrt és a Schweidel tábornok mellett a földön beverő imakönyvet magához vette.

Az imakönyv, amelyből a vértanu utolsó lelki vigaszt merítte, egy fekete szattyánbőrbe kötött, aranyozott keretbe foglalt nyolcadrésű ivnyi terjedelmű könyv, hátlapján aranycsillagok ragyognak.

Első oldalán a következő cimrat olvasható:

„Gott ist die Reinste Liebe. Mein Gebeth und meine Betrachtung. Von dem Hofrath: von Eckardthausen. Zehnte und mit schönen Kupfern vermehrte Auflage. 1798. Bei Christoph Rehm. (Magyarul: Isten a legtisztább szeretet. Imáim és elmélkedéseim. Eckardthausen udvari tanácsostól. Tizedik és szép rézmetszetekkel bővített kiadás. 1798. Rehm Kristófnál.)

a takarékpénztári szervezet formáját választja, féltékenységre, neheztelésre vagy az újabb verseny esetleges eredményei feletti aggodalomra még a közvetlenebbül érdekelt köröknek sem lehetne — amint nem is lesz — okuk, hiszen nem a saját gazdagítására szövetkezik egy újabb érdekcsoport, hanem a közjó kielégítésére szükséges szerény anyagi eszközök megteremtésére, a takarékpénztári szervezet igénybevételéhez folya-modik a vármegye, a mely különben a saját kezelése alatti tőkék milliókra rugó összegeivel évtizedeken át segítette, erősítette, virágzóvá tette azon tagadhatlanul ugyancsak közgazdasági törekvéseket, a melyek céljaik elérésére a takarékpénztár mint részvénytársaság szervezeti formáját választották s ezt elfeledni szintén nem szabad.

A takarékpénztár szervezetét meg-állapító szabályok kivonatos csoportosi-tása a leghelyesebb alkalom lesz további megjegyzéseink előadására.

Az alapszabály tervezet alapos, gondos, körültekintő munka; rendelkezései a legapróbb részletekben is szer-vesen összefüggő, teljes egészet képez-nek és alkotójuk dicséretére szolgálnak annál is inkább, mert a kérdés megol-dásánál nem kis nehézségekkel kellett megküzdnie.

Szerencsésen van helyreállítva kü-lönösen az az összhang, mely a keres-kedelmi törvény és az 1886. évi XXI. t. c. rendelkezései szempontjából itt elsőrangú szükséglet képez, mert nem részvénytársasági vagy tisztán bank-szerű szervezetről kellett csak gondos-kodni, hanem figyelemmel kellett lenni azon ugyászólván közhivatali jellegre is, melynek keretében a köztörvényhatóság feladatait teljesíti.

A törvényhatósági bizottság jogköre szabatosan megállapítottan az egész vo-nalon biztosítva van; ez állapítja meg az alapszabályokat és ügyrendet; ez választja az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait, úgy a vezérigazgatót s ennek helyettesét, valamint a tiszt-viselőket — mindezeknek visszahívása, felmentése és elmozdítása kizárólagos jogát képezvén; ez vizsgálja meg a zárszámadást és mérleget, ez intézkedik az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése vagy elmarasztalása iránt. Általában felügyeleti és ellenőrzési joga az üzletmenet és szervezet minden mo-mentumára, ugyászólván folytonosságban érvényesül. A midőn pedig a zár-számadást és mérleget a 22. §. 1) pont-jához képest felsőbb hatóságához is felterjeszteni tartozik, ezzel a szervezet a kormány felügyeleti jogával is össz-hangba van hozva.

A községi adók reformja. Lu-kács László pénzügyminiszter közelebb tör-vényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a községi adók rég sürgetett reformja tárgyá-ban, melynek főbb intézkedései a követke-zőkben vannak csoportosítva: A községek jogosítva vannak kiadásai és szükségleteik fedezésére, a törvény határozatai szerint ille-téket, járulékokat, közvetlen és közvetett adókat kivetni és természetbeni szolgáltatá-sokat követelni. Adókövetési jogaikkal a köz-ségek csak akkor élhetnek, ha a községi vagyontól, illetéktől, járuléktól, vagy az állam vagy más hatóság által a községek részére átutalt jutalékokból eredő bevételek a kiadásokra nem elegendők. E rendelkezés nem vonatkozik sem a kutya, sem a vigalmi adókra, sem más olyan szolgáltatásokra, me-lyek különös célokra szolgálnak. Egyenes adó által csak az a szükséglet fedezhető, mely az összes többi bevételek levonása után még mint költségvetési hiány mutatkozik. A köz-ségek az ingatlanokra, az utcaszabályozás által értékükben emelkedő ingatlanokra ma-gasabb adót vehetnek ki. A községek joga-sítva vannak közérdekből létesített intézmé-nyek használatáért különös megtérítéseket követelni. Iskolák, képzőintézetek, kórházak,

gyógyintézetek használatáért, melyek külö-nösen a vagyontalan néposztály szükségleteit szolgálják, járulékok ki nem vehetők. A községek kötelesek megállapodni az érdekel-tekkel, az évenként fizetendő közvetett adók összegére több évre előre is. Husra, termé-nyekre, lisztre, süteményekre és bárminemű tüzelőanyagra ezentul új fogyasztási adó ki nem vehető. Vadra és szárnyasra azonban minden község vehet ki fogyasztási adót. Vigalmak, hangversenyek, vándorművészek mutatványai megadóztathatók. Luxus állatok is. Szól aztán a tervezet, hogy kik a községi adózók, majd a jövedelmi adót ekként osz-tályozza: 1. 420 koronáig az adótétel után 100 után kétötöd százalék, a legmagasabb adótétel 1-20 korona. 2. 420—660 koronáig egységes adótétel 2-40 korona. 3. 660—900 koronáig 4 korona.

Szabad lyceum — szabad egyetem.

„Ha nem jöhet a nép az egyetemre, menjen az egyetem a néphez.“ Mondta ki a jelszót a cambridgei egyetem egyik fiatal tudósa James Stuart. És így is lőn. Az egye-tem ment a néphez.

Ez Angliában történt, már a hetvenes évek elején. Roppant arányú átalakulás volt ez az angol népnevelésben. És a tudomány fejlődésében egyaránt.

Városunkban is hasonló mozgalom indult meg a közelmúltban: megalakult a szabad lyceum társaság. Nagy műveltségű férfiak állottak az élére és a vasárnap délutáni föl-lvasások mindig megtöltötték városházánk nagy-termét. A közönség általános meleg érdeklő-déssel kísérte az előadásokat s valóságos lelkesedéssel honorálta a fúradozókat.

Az egész országban fölkarolták ezt a hatalmas eszmét; úgy a fővárosban, mint a vidéken. Mindenütt megalakultak a szabad lyceumok s terjed a műveltség, nevelik a közönséget.

De a lelkes mozgalom sehol sem érte el az igazi célját. Legalább is nem egészen. Nem mintha a vezetőségen mult volna: nem, a közönségen, a népen. Tulságosan fényes társaság favorizálta ezeket a fölolvá-sokat s a köznépet, pl. az iparos-, a munkás-osztály stb. teljesen hiányoztak azokról. Így azután természetesen a fölvasásokat is a már intelligensebb hallgatósághoz mérten kellett tartani. S így hallottunk például egy magas

Ezzel a tudattal mentek a vesztőhelyre mindannyian.

Reggeli 6 óra. Kommandószavak hal-latszának. A zászlóalj tompa dobpergés közt megindul. A menet lassu léptekkel kiment a várkapun, áthaladt a hidon és lekanyarodott a vársáncba. Hideg szél fujt, a sivár, pusztá-ósi vidéken pörgött a száraz avar. Nehéz szürke felhők lógtak le az égről. Végtelen szomorúság feküdt a tájon. Körülnéztek a hősök, hogy hazájuk földjétől elbucsuzzanak. Mély csend volt köztük. Csak láncaik csör-gése hallott, mert még akkor se vették le róluk a bilincseket.

Schweidel egy keresztet szorongatott kezeiben és ábitatosan imádkozott. Egyszerre oda fordult a lelkészhez: Édes tisztelendő uram, ezt a keresztet apámtól kaptam. Tizen-hat évig mindig magammal hordtam. Ez volt az én szent klenódiómom, még a harcok vi-harában is. A keresztet Bardócz felé nyuj-totta, majd megindultan a komor égboltra tekintett és visszabuzva a keresztet szívére tette, megcsókolta és így szólt: Várjon édes tisztelendő uram, magammal akarom tartani utolsó lehelletemig és kezében tartotta a fe-szülletet, hittünk szent jelképét és az imádsá-gos könyvet akkor is, amikor a gyilkos go-lyótlól meleg vére kifröcsesent reá.

És eljött a végzetes utolsó pillanat.

Előlép Zinnel hadbíró és felolvassa a halálos ítéletet. Következik a szokásos ke-gyelemkérés, amelyre nincs kegyelem és csak azért van, hogy huzzák az utolsó órát közön-séges formalitásokkal. Egyszerre a vezénylő tiszt harsányan elkiáltja:

„Keine Gnade!“

Erre egy hadnagy vezetése alatt előlép tizenhat Deutschmeister gránátos és az el-ítéltekkel szemben helyezkedik el.

Az utolsó pillanatban Schweidel arra kéri Bardócz minoritát, hogy a kezében levő feszületet adja át fiának.

Ez volt a vértanu utolsó sóhaja, utolsó szava.

A görög bölcs nem nézhetett méltósá-gosabb nyugalommal a méregpohárra, mint Schweidel a halál szemébe. Mennyi vallásos-ság, mily lelki nagyság rejlik utolsó tettében, midőn a keresztet, vallásunk szent jelét hagyja örökségül fiának.

Azután emelt fővel megy meghalni. A sötét felhők egy percre szétoszlanak és az őszi nap sugarai aranyos glóriát vonnak a megdicsőült körül.

Az elítélteket, kik levetették felsőkabát-jukat, egymástól négy-négy lépésnyi távol-ságra állították fel. Mind féltérde ereszked-

A vesztőhelyre vezető uton Schweidel Bardócz jobboldalán, Kiss Ernő baloldalán halad. A két testi-lelki jóbarát egymás mellett tette meg utolsó útját. Vigasztalták egymást és lelküket bizonyára megihlette a halhatat-lanságnak érzése.

Kiss Ernő sajnálatát fejezte ki Schwei-delnek, hogy tetemes nagy vagyonát nem hagyhatta Schweidel családjára. Mikor ez iránt intézkedni akart, meglepetéssel értesít-tették arról, hogy minden vagyonát konfis-kálták. Nemcsak az életet, hanem az anya-giakat is elvette a mi hőseinktől a diadalra jutott abszolutizmus.

— Sebaj, édes Ernőm — mondotta Schweidel — nevémmel oly örökséget hagyok gyermekeimre, amelynek a világ végéig meg-marad az értéke.

Emelt fővel bátran, lelkes öntudattal ment a halálba, világos és biztos tudatában annak, hogy utolsó útja nem a gyászos meg-semmistlésbe, hanem a megdicsőítésbe, a halhatatlanságba visz.

Hová lettek az aradi hőhérook? El-enyésztek, emlékezteiket kárhozat borítja.

De a vértanuk nagysága az évek mul-tával mind nagyobbra növekszik, daliás alak-juk kiszáll sirjukból, amelyet Pantheonná avatott a nemzeti kegyelet gyöngéd érzése, szellemük él és él tet minden igaz emberi lélekben.

nívón álló előadást Shakespeare-ről vagy a dalról.

Ugy látszik mindenütt így esett a dolog, mert Wlassics miniszter nemrégiben egy nagy értekezletet hívott egybe, a melynek a célja lenne a szabad lyceumokkal kapcsolatban a szabad egyetemet megalapítani. Szóval elvinni az egyetemet a néphez, a köznéphez.

Ha ezt sikerül megalkotni, akkor nagyot fog lendülni hazánkban a nemzeti közneveltség.

Ott áll előttünk az élő példa: Anglia. Micsoda köznevelési viszonyok voltak ott még a múlt század közepe táján is! Ugy az egyetemeken, mint a középiskolákban. Haszontalan tanulmányok, elavult módszerek, divatját mult rendszer és általában képtelen tanítók, — ez jellemzi az akkori állapotokat. Az iskolák és egyetemek szervezete, tanulmányi életrendje messze elmaradtak a kor művelődési követelményei mögött. Megbocsáthatlan elnézés a nevelésünkre bízott gazdag fiatalság kedvteléseiről. A gentlemanlike magatartás volt az eszmény; hittan, klasszikus nyelvek és matematika, regatta, kriket, vadászat, nagy ivások és pénzpazarlás: ez volt az életrend. Minden mással való foglalkozást időpazarlásnak vagy a férfias méltóságon alólinak tartottak. A tanítás módja pedig az egyetemeken is: leckeadás — leckemondás. Sőt például az oxfordi egyetemen 150 évig szüneteltek az előadások — ideiglenesen. De azért vizsgákat tartottak, diplomákat adtak.

És a hetvenes évek elejéig tartott ez így. Pedig a közvélemény nagyon sürgette az állapotok orvoslását; rengeteg sok törvényjavaslat fordult meg a parlament előtt sikertelenül.

Érdekes, hogy ép Angliában volt így.

Az az angol törvényhozás, a mely a legcsekélyesebb határozottsággal lép közbe ott, a hol a társadalom nem segíthet magán, — tartózkodik minden beavatkozástól, ha valamely ügy haladhat a maga lábán is.

De végre mégis szükség volt a beavatkozásra. A hetvenes évek elején rohamos átalakuláson ment keresztül az angol köznevelés. Az egyetemeket ép úgy, mint a középiskolákat egész más alapokra fektették, módosították a tanulmányi és vizsgálati rendszert.

Mindegyikkel szemben négy gránátos helyezkedik el, hét lépésnyire.

A vezénylő tiszt egyet suhint a kardjával, a puskacsövek egyszerre felemelkednek. Még egyet suhint: tizenhat lövés dördül el és elbuknak a hősök.

A katonaság elvonul, csak két ór marad hátra. Este újra jött egy csapat katona, meztelenre vetkőztette a vértanukat, a helyszínén elásták, elföldelték őket, ruháikat pedig maguk közt elkótyavetelték.

Schweidel József még most is ott nyugszik a vesztőhelyen, jeltelen sirban a mikolakai kapu mellett, az aradi vársáncban.

Az aradi minoriták ma is őrzik a kivégzésre ítélt Leonidásoknak az akkor összegyűjtött anyakönyvi adatait, amelyeket az ítéletek alapján irtak össze. Schweidelről így szól:

„Von der Ungarischen Insurgenten Armee am 6-ten Oktober 1849. auf dem Richtsplatze zu Arad als politischer Gefangener verurtheilte (12) Josef Schweidel geboren in Zombor 1796. Ungarn 53 Jahre alt, durch Pulver und Blei.“

(Magyarul: A magyar fölkelő seregből 1849. évi október hó 6-án golyó által kivégzett politikai fogoly (12) Schweidel József született Zomborban 1796. 53 éves.)

Megetemették az egyetemek körében a helyes egyesületi életet, a káros hatású kollegiumok nagy részét törölték s hasznos klubokban egyesítették az ifjúságot.

A középiskolákat szoros kapcsolatba hozták az egyetemekkel, fölügyeleti jogot adtak az utóbbi kezébe. A középiskolákban az egyetemi kiküldöttek vizsgáztattak, így aztán az egyetem állandó összeköttetésben áll a köznevelés minden faktorával.

A mozgalom azonban nem állott meg ennél az eredménynél. Az egyetemeket kapcsolatba akarták hozni a közönség oly rétegeivel is, melyek eddigelé egészen kívül maradtak sorompóin. Egyenesen a néppel, a szó szorosabb értelmében. Azzal a néppel, melyet az élet kényszere, a kenyérkereset igája távol tart minden magasabb, nemesebb műveltség forrásaitól.

És dolgoztak és fáradoztak és lelkesedtek, míg keresztül nem vitték, hogy a cambridgei egyetem 1871-ben egy bizottságot küldött ki, egyelőre két évi kísérletre. A kísérlet jól bevált s a bizottság azóta állandó. A népnek egyetemi tanítása folyik, mindinkább gyarapodik érdemben és eredményben. Nem maradt el a másik két egyetem se, Oxford és London. Mig a londoni „Society for the Extension of University Teaching“ a fővárost vette munkába, mely maga egy ország: Oxford a királyság nyugati, Cambridge a keleti vidékeit. Egymást támogatva, üdvös versengéssel szolgálják a célt: hogy a mindennapi testi munkával fáradozó tanítványainak, férfiaknak és nőknek, szellemi munkával edzzék a lelkét, részesítsék őket a közös műveltség forrásaiban.

Az intézmény szervezete páratlan az oktatás történetében.

A középpont mindig az illető egyetemi bizottság, mely a három egyetem székhelyén van otthon. A hol előadások tartása kívánatosnak látszott, ott helyi testületeket alakítottak, a melyek az egész vállalkozás pénzügyi részét kezelik és a helyi szükségletekről gondoskodnak.

A beosztás különben egészben elüt a mi szabad lyceumainkétól. A különvált tárgyu egyszeri fölolvadások helyett folytatólagosakat

Schweidel vértanúságával családja elvesztette fejét, tamaszát, mindenét. Szörnyű gyász horult a családra és az aradi kivégzés utáni szomorú napokban olyan világ volt, melyben csak titkon a szivben, otthon zárt ajtók mögött gyászolhatták és sirathatták a nagy veszteséget.

Csodálatos a hazaszeretetnek az az önzetlen tiszta mély érzése, mely a Schweidel családot jellemzi. Schweidel József a magyar szabadság szent ügyének vértanúja, fia Albert is mint hős honvéd harcolt, őt is halálra ítélték, kegyelemből 18 évi várfogságra ítélték.

A baza szent ügyéért a vértanu halál és a rettenetes börtönben átélt szenvedések fényes tanubizonyosságai a Schweidel család páratlan hazafiságának. Nem rettent vissza a vértanunk semmitől, szívet, lelkét, életét föláldozta a hazáért. Nevét aranybetűkkel véste be a magyar história nemtője érclapjaiba és a nemzet szívébe.

A hazának szentelt életére szép fényt vetett a mi vértanunk boldog családi élete. Felesége csodás lelkű hősnő volt. Igazi, a szó legnemesebb értelmében, szerető, hű, gondos feleség, ki megosztotta vele az akkori háborus időkben nagyon nehéz és veszélyos katonai élet fáradalmait, gondjait.

tartanak, valóságos tanfolyamokat, 3 havi kurzusokat évente kétszer. Sokkal maradandóbb nevelő hatást gyakorolnak az ilyenek. Hetenkint egy előadás van; az egész kurzuson ugyanaz a fölolvadó adja elő ugyanazt a tárgyat folytatásokban. A tanításnak főcélja, hogy az általános fogalmakkal ismertesse meg a közönséget. A serényebb tanuló részére még a heti előadás után külön osztály-órát (class) is ad az illető tanár, dolgozatokat végeztet a tanulóival és utasításokat ad hasznos könyvek olvasására.

Az előadások szelleme, iránya teljesen gyakorlati. A tanítás tárgyai három csoportba oszthatnak: 1. gazdasági, történeti és politikai oktatás, 2. irodalmi és művészeti, 3. természettudományi oktatás.

A köznépet így nevelik Angliában. Megismertetik jogi helyzetével, állami kötelességeivel. A természettudomány ismerete hasznára válik munkájában; az irodalmi és művészeti oktatás finomítja a lelkét, nemesíti erkölcsi fölfogását.

Igazi tanítás folyik ott és nem pusztán mulatság, muló szórakozás.

A tanfolyamot vizsgálat zárja be, a ki bizonyos látogatási szorgalmat tud kimutatni és a föladatak jó részét elkészítette, — csak az ilyen bocsáttatik vizsgára, a melynek sikerültét bizonyítvány kiállításával igazolják.

Ha valaki három éven át bizonyos meghatározott tárgyak tanfolyamait sikerrel végezte, azzal jutalmaztatik, hogy fölvetetheti magát a cambridgei egyetem kebelébe s ott folytathatja tanulmányait. Sőt a baccalaureatus vizsga letételénél, (mely megfelel a mi tudóri fokunknak) bizonyos egyetemi év elengedésekben is részesül.

Az oxfordi és cambridgei egyetemek ezenkívül nyári kurzusokat is tartanak otthon, magán az egyetemen. Ezekre különösen nagy számmal jelentkeznek népiskolai tanítók, kik eljönnek, hogy új eszmék és új módszerek megismerésével új életet vigyenek falusi iskolájukba. Ezek számára több nagyobb ösztöndíj van rendelve. Az ilyen szünidei közös munka összefűzi az elszigetelt helyi központokat. Valóságos közszellemet teremt s megerősíti az egész mozgalom nemzeti jellegét.

Milyen áldásos volna Magyarországra, ha nálunk is be lehetne vezetni legalább kicsinyben ezt az egészében oly nagyszerű rendszert. Persze bajos, nagyon bajos. De azért bármily lassan menne is, nem szabad megijedni a megkezdéstől. Mert lehet, meg lehet kezdeni és pedig épeu a lyceumainkkal.

At kell formálnunk a lyceumainkat más szellemben, más irányban vezetnünk. Ne szolgáljanak azok mindenkor csak mulatságnak, vagy csak az intelligensebb elemek szellemi szórakozásul! Tartsunk néha egész népszerű fölolvadásokat közérdekű tárgyakról. De aztán igazán népszerű formában! Ugy, hogy azt mindenki megértse és különösen az egyszerűbb, a teljesen laikus emberek tanuljanak, okuljanak belőlük.

Milyen szép értekezéseket lehetne tartani a szépirodalom köréből ép úgy, mint a jog-, vagy a természettudományok köréből.

Olyanféleképp értem ezt, mint a milyen formában a gazdasági fölolvadásokat tartjuk az utóbbi években a környékbeli paraszt népség részére. Az igaz, hogy állítólag a főszolgabíráknak s jegyzőknek kellett ezekre a népet ugyszólván kirendelniök, de ezek a kezdet nehézségei.

Ha az a hallgatóság azt látja, hogy az ilyen fölolvadásokon nem dobálóznak előtte

teljesen ismeretlen fogalmakkal és szavakkal, ha azt találja, hogy ott olyan dolgokat hall és tanul, a melyeknek a mindennapi életben hasznát veheti s a melyeket még ha akarná, se találhatna meg könnyebben, így kivonatolva s ugyszólván mulatságos formában föltálalva, — mondom, ha az a paraszt ezt tapasztalja, ugy nem kell őt majd fogni; eljön az magától is szivesen ép ugy, mint az iparos, munkás stb.

Az intelligensebb, magasabb műveltségű publikumnak, a kiknek az igényeit az ily fölolvasások nem elégitenék ki, azoknak más, külön fölolvasásokat lehetne tartani olyan nívón állókat, mint a szabad lyceum előlétsai eddig is voltak.

Mivelhogy most ősz táján megint megkezdődnek majd a lyceumi fölolvasások, aktualisnak tartottam mindezekről kissé beszélni.

Dr. F. Á.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1902. évi október hó 31-én (pénteken) d. e. 9 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Polgármesternek jelentése a város közállapotáról.
2. A városi tanács előterjesztése a régi kaszárnya helyreállítása iránt.
3. Ugyanannak előterjesztése Palanacszy István és társa városi maradványföldek megvétele iránt.
4. Ugyanannak előterjesztése a magyar-uti vasúti megállóhely részére átengedendő földterület iránt.
5. Az üresedésben levő városi tanácsnoki állás betöltése.
6. Az üresedésben levő I-ső aljegyzői állás betöltése.
7. Az üresedésben levő II. aljegyzői állás betöltése.
8. A Stebler-Blumenthal-féle ösztöndíj-alapítványnál üresedésben levő ösztöndíjas hely betöltése.
9. Az országos községi törzskönyv-bizottság megkeresése a helységnevek megállapítása tárgyában.
10. Jász-Nagy-Kún-Szolnok megye közönségének átirata a Damjanich szoborra adomány megszavazása iránt.
11. Pozsony vármegye közönségének átirata a nemzetiségi törvény módosítása iránt a képviselőházhoz írt feliratok pártolása iránt.
12. A városi házipénztár és kövezési alap 1903. évi költségeloirányzata.
13. A városi nyugdíj-alap 1903. évi költségeloirányzata.
14. Közigazgatási bizottság javaslata az 1903. és 1904. évi utadó költségeloirányzat megállapítása iránt.
15. A városi kórház és szegényház élelmezésének biztosítása tárgyában megtartott árlejtés eredménye.
16. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a behajthatlan perköltségek leiratása iránt.
17. A bérkocsi iparról szóló szabályrendelet módosítása.
18. Az 1901. évi aszfalt-számadás.
19. Az 1901. évi IV. oszt. kereseti adó és orsz. betegápolási pótdó számadása.
20. Pitz Albert István volt zombori városi m. kir. állatorvos kérvénye az általa végzett helyhatósági állatorvosi teendőkért tiszteletdíj megadása iránt.
21. Szilárd Jakab városi m. kir. állatorvos kérvénye az általa végzett helyhatósági állatorvosi teendőkért tiszteletdíj megadása iránt.
22. Sztojsits Arkádia adópénztári tiszt kérvénye fizetési előleg iránt.
23. Burnách Márton ügyészégi irodatiszt kérvénye fizetési előleg iránt.

Színház.

No, ez egyszer alaposan csalódtam. Szentül meg voltam győződve, hogy az utána-batatlan gall „esprit“ igazi képviselőjének, Duma fils-nek a neve még bir annyi vonzó erővel a mi színpártoló közönségünkre, hogy a „Francillon“ esztörtöki előadásában telt ház fog gyönyörködni, hiszen mi lehetne kedvesebb az emancipációért hevülő nők előtt, mint épen az említett darabban oly szellemesen és oly mesteri dialektikával hirdetett hitvesi egyenjogúság.

Várakozásom — sajna — hiu ábrándnak bizonyult; a nézőtér csaknem teljesen üres volt s most már attól tartok, hogy ez az üresség a többi komoly darab színrehozatalának is büséges kísérő társa lesz, mert hát minnek a szolid koszt, mikor annyi, no de annyi kaviárt és egyéb inycsiklandoztató különlegességet kínálnak mindenfelől.

Az előadás egyébként meglehetősen közepes volt, ami nem kis mértékben a szereposztásnál elkövetett hibákra vezethető vissza. A kinek bizonyíték kell, attól kellő tisztelettel kérdem, hogy mi keresni valója volt például Pintérnek a Riverolles Lucien szerepében, melynek eljátszásához más is szükséges, mint egy lehetetlen frakk, meg egy francia napilap. A férfi szereplőknek általában is rossz napjuk volt, vagyis képletesen szólva: ezuttal az erős nem volt a gyöngébb fél. Kresz Irma (Francine) alakításában sok intelligenciát és nem csekély tudást árult el, s e rendkívül nehéz szerep finomabb vonásait kifejező játékaért nyílt színen is tapsot kapott. Igazán kár, hogy tehetsége, a nagyobb szerepekben néha kissé kellemetlenül bató hangbeli fogyatekosság miatt, nem bir teljesen kibontakozni. Nagy sikerrel játszott Kondrát Ilona (Annette), kinek, ha kenyerem volna a jövőndőlés, szép jövőt jósolhatnék. Elismerést érdemel még Bozóky Boriska (Smithné Teréz) és Mezei Kálmán (Riverolles marquis) határozottan jó alakítása.

A rendezőnek figyelmét felhívom arra a furesa körülményre, hogy egyes színészek állandóan zsebvágott kezekkel mozognak a színpadon és még a szalonban is lovagló poseban ülnek a széken.

—e.
„A postás fiu és a huga“ — Énekes bohózatnak nevezi a szerző és a színlap is a maga darabját, de mintha számolna a mai kor szellemével, bohózat alakjában ad elő igen komoly és megható dolgokat. A „festett világ“, a világot jelentő deszkák bonyodalma adja élénk, annak a festett világnak sokszor igen komor színű apró drámáit. Egy új színbázi csillag feltűnését, küzdelmes haladását és végtére diadalát egy szeszélyes primadonna felett. Az egész komikai elem most már csak abban áll, hogy ezt az új csillagot egy élelmes és derék fiu, a bátyja emeli nagyra pusztíthatlan humorával, agyafurt okoskodásával és rettenthellen, igazmondó jó kedvével. A mindvégig pezsgő humorral és eleven komikai erővel lezajló darabból mindenképen kiemelkedik annak a derék fiunak az önfeláldozó szerepe, ki vakmerő viceivel megalapítja huga szerencsésjét, de aztán élete boldogságán ép ily vakmerően dolgozik.

Felhő Muki „m. kir. állami levélhordó“ huga, Klári vagy — ad analogiam Fedák Zsazsa — Klazsa, szobaleánya Álmai Mariska primadonnának. A primadonna nem akar fellépni dr. Csipkés „Ninette“ című darabjában.

Klazsa együtt tanulta urnőjével ezt a szerepet es midőn a direktor haját tépve szidja a primadonnát, bátyjával, a m. kir. all. levélhordóval odatoppan a kétségbeesett direktor elé és általános meglepedésre eljátsza a „Ninette“t és fellép Álmai helyett. Persze a „színházi botrány“ el nem marad, Álmai maecenásával, Szalánczi báróval, megzavarja Klazsa felléptét, de a közönség és a kritikusok rokonszenve Klazsánál kitarat. Muki sütkérezik buga dicsőségében és az ő kurta bánásmódjával egyszerűen összehazasítja hugát dr. Csipkés, miután Szalánczi báró és hasonló színházi habituék támadásaitól alkalmas kéz- és lábmozdulatokkal megszabadítja.

Az előadást illetőleg sajuálattal kell megemlékeznem, hogy bár a színpadon két operettet is adnak elő, a nézőtér elég tragikus ürességgel tátongott. Pedig színészeink tehetségük javát fordították a darabra. A két főszereplő — Muki és Klári — Agotai és Csongori Mariska érvényre juttatták a darab valamennyi hatásos részét. Agotai fáradhatlan humorral és mindig a valószínűség határán belül maradva játszott kitűnően a kis számú közönség előtt; Csongori Mariska pedig mint szobaleány, kezdő művészuó és kész primadonna mindig szépen, elragadóan adta elő szerepét, táncáért pedig a közönség zajosan megtapsolta és többszörösen kihívta. A kisebb szerepek is mind jó kézben voltak. Mezei mint dr. Szalánczi kész színházi habitue volt, Bárczi Pityke alakítása pedig tökéletes kabinet figura. Somlyay dr. Csipkése csak a vége felé veszített értékéből, mikor a házasságra került a sor. De mintha megsokalták volna a két operettet, a közbefűzött „Ninette“ előadása botrányos volt. A francia társaság menuett-féle tánca össze-vissza és izléstelen somfordálás volt csak, bár a két ballerina szóló táncával ma is kitűnt. Mindez szép, csak a nézőtér ne lett volna oly hiányos, de reméljük, hogy a következő előadások mehozza a publikumot is.

K. D.

Szombaton bérletben megismételték „A postás fiu és a huga“ című operettet, csakhogy most telt ház előtt folyt le az előadás, a mely egyike volt a legjobbaknak a mostanig látott előadások között.

—e.

Vasárnap d. u. **Méltóságos csizmadia** nagyrészt apró közönség élénk részvéte mellett „delutáni“ méltósággal. Jól játszottak Bozóky Boriska (Klári szobalány), Kováts Aranka (Erzsike). A férfiak közül Ágotai (Kiss Jancsi) és Mezei (Mallér Mátyás.) Este bérletszűnetben, tehát vegyes közönség, félig telt ház mulatott vagy inkább boszankodott Feld Mátyás és Barna Izsó **Kurucz Lába Mórjának** a (demokratának) a kapaszkodásain. A darab érdeméről nem szólok, legfeljebb azt kérdezhethetem, hogy miért nem hívják Lábat Akarnoky Náthánnak?

Az előadás gyenge összhangu karral indult meg, de a továbbiakban minden szereplő belemeledve szinte érezte, hogy nem az egész darab, hanem annak egyes részei külön-külön hatnak. Jó és szép éneknek és táncnak nem voltunk hiányában. Itt vannak mindjárt Szibéria csillagai (Csongory, Eörsy, Szende), csakhogy ehhez is jó zenekíséret kellene, épen ugy, mint Eörsy Rózsa-bimbójához, melyet a zenekar minden színezés nélkül kísért, holott kedves primadonnánk jellemzetes ének, kifejező taglejtései egyenesen

kényszerítik a muzsikust a figyelmesebb kiséretre. Nagy hatása volt Csongory M. és Agotai mandarin duettjének, mit Csongory graciózus tipegése és Agotai utolérhetetlen komikuma tesz érthetővé. Szép sikere volt Laszlovszky Mariska és Barát Ilona matróz táncának. A táncok koronája azonban kétségkívül Csongory Mariska serpentin tánc volt.

De Szibéria csillagai sem akarják hátrébe szorítani a gyermekszoba szende, naiv kis Nellikéjét (Kondrát Ilona), nem nagy, de sikerfűten, kellő naivsággal alakított szerepe méltó a dícséretre. Babéiraiban osztozik mámi-kája Kurncz Lába Mór Reginája (Latabárné) Borotva Manó (Nagy) elég jó, sokra hivatott fodrász segéd volt, többet ért nála Szép Jaacsi (Gabányi.) No az már bámulatos, a mit ezen az estén Agotai teremtett, nagy bravurral kreálván minden ízében a komikai tehetség minden nemét igénybevevő, kimerítő Kurucz Lába Mór szerepét.

b.—

Heti műsor. Kedd: „Cifra nyomorúság.“ Szerda: Tiszt urak a zárdában (Dragonyosok). Csütörtök: A demokrata. Péntek: Kereszt jelében. Szombat: Kereszt jelében.

H i r e k.

Katonai kinevezések. Őfelsége a király f. hó 20-án Bécsben kelt legmagasabb rendeletével kövesházi Kövess Hermann ezredet, háziezredtünk a Lajos bádai őrgrof nevét viselő 23. gyalogezrednek parancsnokát, a XV. gyalogdandár parancsnokává, Buschek Vilmos ezredet pedig a 23. ezred parancsnokává nevezte ki. Kövess Hermann ezredes öt évig volt háziezredtünknek parancsnoka és ez idő alatt városunkban is gyakran tartózkodott. Távozása az ezredre nagy veszteség, mert mint tősgyökeres magyar ember nemcsak mint igazságos előjáró érdemelte ki a tiszteletet, de mint jó bajtárs általános szeretetnek örvendett ugy a tisztikar, valamint a legénység körében. Mindazonáltal a királyi kinttetés általános örömet keltett, mert legszebb jutalma volt az ő sikeres és példás működésének. Az új parancsnok az ezrednek régi tisztje, a ki mindenben méltó elődjéhez s így az ezred bizalommal tekinthet a jövő felé.

Közjegyzői kinevezések. Az igazságtgyminiszter dr. Zákó Istvánt és dr. Tripolszky Aladárt Zentára kir. közjegyzőkké nevezte ki. — Rövid időn belül a Zákó családnak már második férfi tagja távozik körtünkől. Zákó Milán főispánnak működési köre egészen távol esik megyénktől, most dr. Zákó István zombori gyakorló ügyvéd és országgy. képviselő válik meg a zombori közélettel. Zákó István dr.-nak körtünkben eltöltött hosszú közszereplése mindenkor kifogástalan volt, mint politikai ellenfél nemes és tiszteletreméltó, mint politikai barát odaadó. A társadalmi életben gavalléros gondolkozásával és modorával egyike volt a legkedveltebb férfiaknak. Távozása a zombori közéletre igaz veszteséget jelent, elvesztünk egy jó szerbet, aki azonban jó magyar is tudott lenni. Zenta város közléte pedig dr. Zákó Istvánban egy jeles tagot fog nyerni.

Kinevezés. A király Pál János szabadkai törvényszéki jegyzőt a telekönnyi betétszerkesztők létszámába albiróvá kinevezte.

Kinevezés. Az igazságtgyminiszter Pataj Béla buziási kir. járásbírósi aljegyzőt a szabadkai kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Tancsits Lajos titeli adóhivatali gyakornokot a nagy-enyedi adóhivatalhoz adótisztte nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Spitzer Gizella bajai okleveles tanítónőt a nagyatádi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Kinevezés. Bosznia és Hercegovina kormányzósága Horvátovits Ivánt a Münchenben végzett fiatal mérnököt az occupált tartományok vasutaihoz gyakorló mérnöké nevezte ki Szerajevó állomáshelylyel.

Egyházi hír. Dr. Povischl Richárd t. kanonok a főszentszéknél viselt házasságvédő állásáról lemondott és e tisztségre az érsekihatóság dr. Valihora Ágoston kanonokot, a nagyszeminárium igazgatóját nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságtgyminiszter Wertheim Gyula újvidéki kir. törvényszéki albirót az újvidéki kir. járásbíróshoz mint végleges székhelyére rendelte ki.

Ev. ref. istentisztelet. A helybeli ev. ref. gyülekezet folyó október hó 31-én pénteken délelőtt 10 órakor a reformáció évfordulati napján az ág. ev. imaházban ünnepi istentiszteletet tart. Szendy Lajos lelkesz. Kozma László e. gondnok.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Széchényi Jenő apátkanonoknak a nemes-militicsi elemi iskola tanulói javára tett 600 koronás alapítványáért köszönetét nyilvánította.

Tanítóválasztás. Szabadka szab. kir. város községi iskolaszéke Zsatskó Alajos gombosi állami tanítót, lapunk munkatársát, a szabadkai polgári fiu iskolához az újonnan szervezett nyelv és történettudományi tanárszékre tanítóul egyhangulag megválasztotta és ezen választást a város közigazgatási bizottsága jóváhagyta.

Tanítóválasztás. A bodrog monostorszei községi népiskolánál Matkovits Béla főszolgabíró elnöke alatt megtartott választás alkalmával hét pályázó közül egyhangulag Schlahter József zombori illetőségű tanító választatott meg.

A halas-rigyei h. érdekű vasút közigazgatási bejárása most vette kezdetét. A kereskedelmi minisztert ezen aktusnál dr. Emich Gusztáv miniszteri titkár, megyénket Popovits Sebő tb. főjegyző, az államépítészeti hivatalt Szankovits György főmérnök képviselik.

Egy úrinő öngyilkossága. Szenzációs öngyilkosság híre járta be tegnap városunkat. Egy általan ismert úrinő, Heinisch Viktória vetett véget életének az által, hogy vasárnap este saját lakásán felakasztotta magát. Lapunknak tudósítója a szomorú esetről a következőket írja. A korzón levő Zapf-féle házban lakott már evek óta Heinisch Viktória, egy idősebb kisasszony, akit a városban széltében ismertek. Egy idő óta környezete feltűnő búskomorságot vett észre rajta, de öngyilkossága előtt pár nappal visszatért megszokott vidámsága. Annál meglepőbb volt az a szomorú felfedezés amit közeli rokona Uhlyarik Ilona tett vasárnap éjszaka. Évek óta együtt lakott a nevezett úrinő az öngyilkossal, aki közeli rokona volt és midőn vasárnap este 11 órakor a színházból hazatért, meglepte őt ama körülmény, hogy néjének szobájátja be volt csukva, holott az máskor mindig nyitva volt. Nyitni próbálta az ajtót, de az be volt zárva. E szokatlan dolog alapján, felköltötte a házban levő lakókat, akiknek segítségével az ajtót betörték. Szomorú látvány tárult a belépők elé. Az utcára néző ablakok egyikén lógott Heinisch Viktória — már holtan. Az öngyilkos nyaka körtől ujjnyi vastag kötél volt csavarva, melynek egyik vége az ablak kerestfájára volt erősítve. Az öngyilkos úrinő lábai előtt egy felborult zsámoly hevert, úgy amint azt magaalul kilökte. A rögtön előhívott orvos már csak a halált konstatálhatta, a mely véleménye szerint este 8 és 9 óra között állhatott be. Környezete rögtön értesítette a rendőrséget, melynek részéről rövid idő alatt megjelent Martinovich rendőrfelügyelő és felvette az esetről a jegyzőkönyvet. A szomorú esetet titkzatossa teszi az a körülmény, hogy rokonának Uhlyarik Ilonának egy levelet hagyott hátra, a melyben nagyon burkoltan tudatja vele végzetes szándékát. A levél kezdetén végintézkedéseket tesz a temetésére vonatkozólag, azután azon óhajának ad kifejezést, hogy összes ismerőseinek arcképét tegyék koporsójába. Általános örököséként Uhlyarik Ilonát nevezte meg. A levélhez egy

toldalék van csatolva. E toldalékon a többi között így okolja meg szándékát: „Es war genug zwölf Jahre stumm zu sein (elég volt 12 évig némának lennem.) Hogy mire céloz ez által az öngyilkos úrinő, azt a család nem volt képes megmagyarázni. Nagy és nehéz titok lehet az, a mely az öngyilkosságba kergette a különben rendezett anyagi viszonyok között élő, erős egészségnak örvendő uri nőt. Temetése ma délután 1/2 4 órakor lesz.

Kereseti adó kivetés. A Zomborban, hónapokon keresztül működött adó kivétő bizottság, mely a III. oszt. kereseti adót állapította meg elsőfokulag, befejezte teendőit. A bizottság tagjai voltak: elnök: Városov Károly, helyettes elnök és tag: Heindlhofer Róbert, tagok: Falcione Lőrinc, Karakásevits Milivoj, Frey Imre; a város bizalmi férfiai: Veszelovszky Péter, Ilkits Száva. A pénzügyigazgatóságot előadói minőségben Benkő p. ú. ig. segédtitkár képviselte. — Magára Zombor városára mintegy 125,000 koronában volt ezen adónem előirányozva, míg a kivétő bizottság határozata szerint a tényleg kivett összeg 78,000 koronát tesz ki, ami 35% leszállításnak felel meg. A bizottság nagy és terhes munkát végzett; a földhaszonbérlok adóján kívül, magában Zombor városában mintegy 800 tételt kellett tárgyalni s természetesen ugyanennyi esetben határozni. Teljes elismerés illeti meg a bizottságot, mely szíven viselte az adózók érdekeit, annélkül, hogy szem elől tévesztette volna az állami élet követelményeit. Különösen kiemelendő Városov Károly elnöknek működése, egy a tanácskozások vezetése, az egyes tételek alapos megvitatása, mint a határozathozatal körül. Városov Károly szaktudásáról, uri modoráról, melylyel sok nehéz kérdést sikerült közmegelegedésre megoldani, az érdekelték mind a legnagyobb dicséret hangján emlékeznek meg. Rátermettebb előzőköt nem lehetett volna találni. A pénzügyi előadó lojalitására tesz tanuságot, hogy aránylag kevés felebbzés adatott be. A kiküldött előadó nem foglalt el merev álláspontot s ahol meggyőzték, készségesen hajlott javaslatának mérseklése felé.

Népgyűlés. A szocialisták ugy látszik városunkról sem feledkeztek meg, amennyiben hozzánk is elküldötték egyik apostolukat, aki vasárnap délután alaposan neki akart fogni a terítés munkájának. A rendőrileg engedélyezett népgyűlés a Szent-Háromság terén délután 2 órakor vette kezdetét. A teret nagyszámu közönség foglalta el, nem ugyan az „elvek“ iránti lelkesedésből, inkább azért, hogy kuriózumként egy eleven szocialistát láthasson és hallhasson. Pontban 2 órakor fellépett egy előkészített asztalra Pelczider N. budapesti asztalossegéd és megkezdte a kapacitáló szónoklatot. Vájjék dicsőségére ama rekord, amelyet nálunk azzal ért el, hogy majdnem két és fél óra hosszat mulattatta a publikumot. Ez mégis volt valami, hanem a beszéd magva, amely az ismert, de el is csépett „elvek“ magasztalásából állott, nem érte meg azt a fáradságot, amelyet magának a szónok hosszú dikciójával vett. Földfelosztás, általános szavazatjog, lefegyverzés stb. a már annyira ismert frázisok semminemű hatást nem gyakoroltak a közönségre. A hosszú beszéd végétével az apostol talán maga is belátta azt, hogy Zombor nem az a talaj, ahol az internacionális szocializmus magvait el lehetne hinteni. Biztosak vagyunk arról, hogy az elvtársak odafönn nem lesznek veletnk megelegedve, mert még egy árva lámpás beveréseig sem jutott a lelkesedés, de még csak éljen se volt, pedig most van a „rampás“ szezon. A közönség mosolygó ábrázattal távozott a térről — a mosoly pedig az „elvek“ legerősebb gyilkosa . . .

Ragados szájj- és körömfajás.

A hasított körmü állapotok között vármegyénkben fellépett ezen betegség elleni védekezésre és annak gyógyítására vonatkozólag a földmivéltésügyi miniszter egy népies modorban irt „Utmutatást“ adott ki. A kik ez iránt érdeklődnek, vármegyénk gazdasági egyesületétől felesleg példányt, míg tart, kaphatnak.

Adományok. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat múzeumát újabb adományokkal gyarapították: (Folytatás). Hipp Dezsóné úrnő. Német Palánka. 1. Gyöngy-tűzér a u. palánkai téglágetői jazig szarmata sírokból. 2. 1 drb tollas vashuzogány (Fekete sereg) a Duna medréből. — Holzmann Ignác tanító. Torzsa. 1. Foltin A. (Átd. Holzmann Ignác.) Gyermeknevelése. 2. Pszotka Ferenc. Görgei Arthur a bányavárosokban 1849. 3. A buzíási 1898. évi hadgyakorlatok s. rézből való emlékére. 4. 1 drb brandenburgi ezüst érem. 5. 3 köteg okmány 1800 évek elejéről. 6. 1 drb szeles vasú vaspatkó. 7. 1 mordály cső. 8. 3 drb könyv. — Honti múzeum. A honti múzeum képes katalógusa. — Jovánovics Béla II. g. o. tan. Zombor. „Pusztaszer“-i milleniumi emlékérem. — Ifj. Karagics István tanító. N.-Militics. 1 drb föltűzart, fenéknélküli agyagedény. — Kiss Gyula jegyző. Ó Verbász. 1. 1 drb agyagedény. 2. 1 drb agyag edényfűl. A csarnoki földváról. 3. A csarnoki földvár 2 fénykép fölvétele. — Koröy Béla földbirtokos. Hódságh. 1 drb urna. 2. 2 drb vas hüvelybe dugott egyenes, eredeti fekvésében tűzben kilágyított és összehajtott vaskard. 3. 2 drb tűzben összehajlott vaslándza. 4. 1 drb tűzben összehajlott vaslándza darabja. 5. 2 drb egyenes, tűzben kilágyított vaslándza. 6. 1 drb régi mintájú beretegzett vas olló. 7. 1 drb vaskés. 8. 1 drb vas zablá. 9. 1 drb két kanyarulatból álló vassodronybol való karperec. 10. 1 drb egyenes vasrúd. 11. 1 drb hosszú vas tokos véső. 12. 3 drb vashádógból való páncéldarab. 13. 1 drbja a leleten nyugvó löcsontvaz körül talált helyenként bőrcafattal ösz szelűggsben volt vassínnak. Hódságh. kelta lelet. — A Kossuth Lajos születésének századik évfordulójának ünnepéjét rendező bizottság. 1. Popovics S. úr utján. 3 drb babér koszoru szalaggal. A koszorukat Kossuth L.-nak az ünnepség helyén felállított szobra megkoszorúzására használták. 2. Steiner S. úr utján. Kossuth Lajos gipszből való mell szobra. — Kozma László a B. B. v. T. T. elnöke. Zombor. 1. Paizsdudor vashól. 2. Vaslándza. Mindkettő Battináról. — Dr. Kuthy I. orvos. Rác Militics. 1. 1 drb török pénz. 2. 1 drb svéd váltópénz rézből. 3. 1 drb váltópénz nickelből. 4. 1 drb osztrák váltópénz ezüstmől. 5. 1 drb papirpénz Ein Gulden, 1869-ből. 6. 1 drb papir Ein Gulden, 1858-ból. 7. 1 drb papir Zehn kreutzer, 1849-ből. 8. 1 drb papir Tizenöt pengő kr. 1849-ből. (Folytatása következik.) — Az adományokért a társulat nevében köszönetet mond Roediger Lajos múzeum ör.

Uj bankfőnök. Az osztrák magyar bank igazgatósága Prokesch Ferencet a szabakai bankfők főnökét a szegedi bankfők főnökévé nevezte ki, illetve léptette elő.

Népitélet. B. Petrovosczellő községben valóságos népitélet volt hétfőn éjjel. Prolics Milán és Vukosevics Száva évekig ültek a fegyházban betörésekért. A nyáron azonban mind a kettő kiszabadult s azóta nem volt hét, hogy a faluban vagy a környéken betörés nem lett volna. A két fegyházviselt ember együtt dolgozott, de oly tígyesen, hogy lehetetlenség volt őket rajtakapni. Hétfőn éjjel azonban utolérte őket végzettk. Éjfél tájban a falu végén Szekulics Arzén éjjeli őrsertésitást hallott. A sötétben észrevette, hogy Prolics és Vukosevics az árokban egy sertés leszurásával voltak elfoglalva. Szekulics felköltött néhány gazdát, köztük Pihál Jánost is, akitől éppen a kövér sertést lopták. A betörőket munkájukban lepték meg, de Vukosevicsnek sikerült elmenekülni, ellenben Prolicsot lefogták. Pihál, amint a felhasított sertésben a sajátjára ismert, dühében elkialtotta magát, hogy akaszszák fel a zsványt. Az indítványt elfogadták és Prolicsnek burkot vetettek a nyakába abból a kötélből, amelylyel a sertést kivonszolta s azután felkötötték egy fára. Reggel még ott lógott Prolics a fán s a községi bíró vágatta le. A csendőrség azonban másnap letartóztatta mind azokat, kik a különös akasztásnál részt vettek. A betörő pajtása elmenekült a faluból még azon éjjel s eddig nem is tudták feltalálni.

Lefoglalt vasut. Az ó-becse-ujvidéki helyi érdekű vasut egy vasuti összehittközés miatt pörben volt Vojnovits Péter ó-becsei lakossal. A bíróság Vojnovitsnak a vasuti szerencsétlenségéből kifolyólag egész életére 120 korona havi díjat állapított meg. Mult hónapban azonban a vasut elfelejtett fizetni és ezért került a bírósági végrehajtó kezei közé. Szerencse, hogy a vasut nyomban kifizette a járulékot, mert különben megértük volna, hogy a drága vasutat elcicálták volna.

Tanulmány-utazási ösztöndíj-pályázat. A szegedi kereskedelmi és iparkamara, mint a magyar kereskedelmi és iparkamarák szakirodalmi alapjának 1000 korona tanulmányi ösztöndíjra hirdet pályázatot. A pályázatokban, melyek 1902. évi december 1-ig küldendők be a kereskedelmi és iparkamarához Szegedre, megjelölendő a teendő utazás és illetőleg tanulmány teljes és részletes programja, megjegyezvén, hogy oly tanulmányok teendők, melyek alapján a magyar ipar és kereskedés gyakorlati előnyököt érhet el. A tanulmányt, melyre a pályázó vállalkozik, legkésőbb 1903. május végéig befejezendő, annak eredményéről pedig legkésőbb 1903. június végéig a szakirodalmi alappnak 200 nyomtatott példányban rendelkezésre bocsátandó jelentés teendő.

Vidéki műtárlatok. Az évekkel ezelőtt megindult országos mozgalom, mely célul tűzte ki a művészetek támogatását és népszerűvé tételét, erős visszhangra talált a műpártoló közönség körében. A vidéki városok Debrecen, Nagyvarad, Kolozsvár, megyénekből Ujvidék és Szabadka a közelmúltban rendezett fényes kiállításai, hazafias lelkesedéssel rótták le adóját a magyar művészet szemben. Ez időszerint Szekesfehervár készült, a minden tekintetben fényesnek ígérkező műkiállításra, melynek főcélja az amateur művészeknek buzdítása. A kiállítás rendező bizottsága élén gróf Zichy Jenővel, felhívást bocsájított ki az ország összes műkedvelőibe, melyben felhívja őket festményeik, szobraik és különösen saját készítményü fényképeiknek beküldésére. A kiállítás november 16-án lesz ünnepélyesen megnyitva, melynek 10%-a a vidéki hírlapírók nyugdíjintézetének javára esik. Minden tekintetben szép és hasznos dolog volna, ha városunk is követné a többiek példáját és ez által alkalmat nyújtana közönségünknek a magyar művészet hatalmas alkotásaival megismerkedhetni. Hiszszük, hogy nemsokára nálunk is lesz alkalom egy fényes verniszage-ban gyönyörködnünk.

Az uttörő. Még pedig kétszeresen uttörő Szabó Balázs. Először az már foglalkozása szerint is, a mennyiben a nagykőrösi országot köveit tördeli és egyengeti simára. De uttörő abban is, hogy példát ad mindenkinek az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztár áldásainak felhasználásában. Szabó Balázs mert gondos családapa, s előre látó ember, rájött, hogy neki van haszna abtől, ha beiratkozik a segélypénztár tagjai közé, s úgy magát, mint családját biztosítja minden eshetőség ellen. Szabó Balázs egyszerre 6 tagsági könyvet váltott és visszamenőleg 12 esztendőre biztosította magát a Munkás és Cselédségélypénztárba. Ez természetesen nagy dolog. Szabó Balázsra nézve is annyira nagy dolog volt, hogy egyik kis földcsékjét eladta, csakhogy a 6 könyv váltásáért, s a 12 évre levő visszamenő biztosításért járó 1200 koronát lefizethesse, a mit meg is cselekedett. Jól tudjuk, hogy nem áll mindenkinek módjában ilyen sokszoros segélyt biztosítani magának, de a Szabó Balázs esete is azt bizonyítja, hogy a ki figyelemmel átanulmányozza a segélypénztár intézményét és számot vet mindazokkal az eshetőségekkel, a melyekben a segélypénztár áldásaira szorulhat, az még áldozatok árán is biztosítja magának ezeket az áldásokat. Bár sok követője lenne ennek a derék uttörő utkaparónak.

Állatforgalmi korlátozás. Vármegyénk apatini, bacsalmási, bajai, hódságh, kulai, német palánkai, topolyai, ujvidéki és zomborijárásaiból tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele.

Állatvásártéri istállók. A borsodmegyei gazdasági egyesület a miskolci állatvásártéren a nemesebb fajú állatok értékesítésének előmozdítása és a vásárok forgalmának emelése végett loistállókat épített és ezek kezelésének tájékoztatóját vármegyei gazdasági egyesületünknek megküldötte. A kik ez iránt érdeklődnek, nevezett egyesületnél bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Gyorsabb kézbesítés. A közigazgatás egyszerűsítésén dolgoznak most a belügyminiszteriumban. A több fontos javaslat közül már kettő életbe is lépett és jövő év kezdetével jönni fog a többi is. — Nagy újtás lesz az is, hogy megszűnik az eddig divott kézbesítés. A kézbesítők, a kisbírák, hajdúk nehézkes szerepe és lassú munkája helyét betölti majd a posta, a mely megbízhatóságáról és pontosságáról általánosan ismert. Jövő évben tehát az összes kézbesítendőket a m. kir. posta fogja továbbítani.

Százhárom esztendő ember. Satnyul az emberiség; valamikor óriások jártak-keltek a földön s akkor az emberöltő ezerévre terjedt, még Noé nagyapja, a sokat citált Matuzálem is 969 évig élt, a mint Mózes mondja. Manapság az átlagos emberöltő harminc évre zsugorodott össze. Az olyan emberek közül, a kik huszonöt esztendő korukig egészségesek voltak, minden százszázévből csak egyetlen egy él száz évig. Idők jele, hogy most mint a fehér hollót följegyzik azt a halandót, a ki megérte a századik évét. Lakik Ujvidéken egy ember, a ki százhárom esztendő jelenleg kegyelemkenyéren él egy korcsmában. Még jó színben van, hatvan évesnek gondolná az ember; járnai azonban már alig bír. Egy fabódéban lakik az udvaron s folyton alszik. A minap egy félliter borral kicsalták s lefényképezték az öregot. A bor megoldotta nyelvét is. Elmondta, hogy Kovács Jácának hívják, Parabutyon született 1799-ben, tehát most már a harmadik századot éli. Atyja szerb földműves volt már a ki kemény munkára fogta; folyton a szabadban kellett hálnia. 1820-ban feleségül vette Belyánszki Jucát, a kitől tizenhét fia született; valamennyi meghalt már. Egyik unokája a krusedoli kolostorban barát. Felesége 1860-ban halt meg. 1848-ban ellentünk harcolt, mert a horvát fölkelők őt is fölbujították azzal az ígérettel, hogy ha győznek, ők lesznek az urak. Futtak vidéken rajtuk ütött a magyar sereg, a mire szétfutottak.

— Szereti-e a magyarokat? — kérdezték az öregöt.

— Már nem haragszom rájuk, mert jó emberek. Sajnálom, hogy fegyvert fogtam ellenük.

Elmesélte, hogy Kossuth Lajost jól ismerete. Jellachichről azonban mit sem tud. Kovács Jácán sohasem volt beteg. Egy ujvidéki szerb vendéglősnél hatvan évig szolgált búséggel s most egykori gazdájának fia gondoskodik róla. Naponkint csak egyszer eszik, ellenben háromszor iszik egy-egy félliter bart. Azt állítja hogy az ital tartja benne az életet. Reméli, hogy még jó hosszú ideig életben marad.

HIRDETÉSEK.

ad 6550. sz. kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Pivnica községben ujonnan rendszerezített II-od szülésznoi állásra pályázatot nyitok s felhivom mindazokat, kik ezen egyszáz korona évi fizetéssel s a megállapított látogatási díjak élvezetével egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi november hó 1-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Hódsághon, 1902. október 18-án.

SZEMZŐ KÁROLY,
főszolgabíró.

7109. sz.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Az eddigi pályázók kérvényének fentartása mellett a vajsza-bogyáni körjegyzőségben üresedésben lévő segédjegyzői állásra a pályázati határidőt **f. évi november hó 15-ig** meghosszabbítom s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket fenti határidőre annál is inkább adják be nálam, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Szláv nyelv tudása megkívántatik.
Hódsághon, 1902. október 22-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

3—1

11818. sz. kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebeleztetett Mosorin községében leköszönés folytán üresedésbe jött II-od irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi november hó 8-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. Az állás javadalmazása évi 600 korona készpénz.

Titel, 1802. évi október 17-én.

Joszimovits Milenkó,
szolgabíró.

3—3

3618. szám.

1902.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőbivatal kerületéhez tartozó alábbiakban felsorolt erdőterületeken álló fatömeg készletek tövön **tuskóirtás kötelezettség** mellett az apatini m. kir. erdőbivatali irodájában **1902. évi november hó 6-án délelőtt 9 órakor** megtartandó zárt írásbeli ajánlatok (melyek minden egyes vágásrészletre külön-külön borítékban beadandók) tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen fognak eladatni s p.:

1. Baracska Illimán A. u. o. IV. v. s. 34. tag, 62., 63., 64. és 65. osztagbeli 250 holdas 1903. évi I. számú vágás fatömege kikiáltási ára 3837 korona.

2. Baracska Illimán A. u. o. IV. v. s. 34. tag, 54., 57. és 62. osztagbeli 250 holdas 1903. évi II. számú vágás fatömege kikiáltási ára 4710 korona.

3. Baracska Illimán A. u. o. IV. v. s. 34. tag, 54., 57. és 58. osztagbeli 250 holdas 1903. évi III. számú vágás fatömege kikiáltási ára 7770 korona.

4. Baracska Illimán A. u. o. IV. v. s. 34. tag, 57. és 58. osztagbeli 250 holdas 1903. évi IV. számú vágás fatömege kikiáltási ára 13487 korona.

5. Baracska Illimán A. u. o. IV. v. s. 34. tag, 50. osztagbeli 56 holdas 1903. évi V. számú vágás fatömege kikiáltási ára 1959 korona.

6. Szántovai erdő A. u. o. III. v. s. 29. tag, 36., 37. és 38. osztagbeli 482 holdas 1903. évi vágás fatömege kikiáltási ára 29817 korona.

7. Plávnai Morgács A. u. o. III. v. s. 43. tag, 35. osztagbeli 1903. évi 401 holdas „N” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 5513 korona.

8. Plávnai Morgács A. u. o. III. v. s. 43. tag, 35., 36. osztagbeli 1903. évi 463

holdas „O” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 9818 korona.

9. Plávnai Morgács A. u. o. III. v. s. 43. tag, 37. osztagbeli 1903. évi 447 holdas „P” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 10398 korona.

10. Plávnai Szrednasuma A. u. o. III. v. s. 45. tag, 52. osztagbeli 1903. évi 101 holdas „R” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 1195 korona.

11. Plávnai Szrednasuma A. u. o. III. v. s. 44. tag, 38., 43. és 44. osztagbeli 1903. évi 303 holdas „S” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 5031 korona.

12. Plávnai Szrednasuma A. u. o. III. v. s. 44. tag, 38., 41. és 42. osztagbeli 1903. évi 338 holdas „T” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 6912 korona.

13. Plávnai Szrednasuma A. u. o. III. v. s. 44. tag, 38., 39. osztagbeli 1903. évi 291 holdas „V” részlet vágás fatömege kikiáltási ára 7001 korona.

Kihasználási időtartam 1903. évi december hó 31-ig.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőbivatal és a bezdáni és palánkai m. kir. erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol a vágások becsült fakészletére nézve is felvilágosítás adatik.

Fentartom magamnak azt a jogot, hogy az árverés alkalmával tett ajánlatok közt a megajánlott összeg nagyságára való tekintet nélkül szabadon választhassam elfogadásra azt, amelyet legmegfelelőbbnek találok vagy hogy az összes ajánlatokat visszautasíthassam. Budapest, 1902. október hó 22-én

M. kir. földmivélségi miniszter.

Hirdetés.

Alulírott közhírré teszem, hogy Ujvidéken, a futtaki-utcában levő 102. számú, tehermentes **emeletes házat** szabad kézből 52.000 koronáért eladom.

Bővebb felvilágosítást nyújt:
Ujvidék, 1902. október 23-án

Mihájlovits Kornél,
tulajdonos.

3—1

2359. szám.

tkvi 1902.

Árverési hirdetmény.

A hódsághi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jaits Nikola özvegye végrehajtatónak kisk. Jaits Vema és Vlada végrehajtást szenvedők elleni 1545 kor. 47 fil. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódsághi kir. járásbíró) területén lévő, Lality község és határában fekvő, a lalityi 193. számú betétben A. I. 1—7. sor, 301., 302., 1391., 1457., 2458., 2475/1., 2475/2. helyr. szám alatt foglalt ingatlanoknak ama kétharmad részére, mely végrehajtást szenvedett kisk. Jaits Vema és kisk. Jaits Vlada nevében áll, 3117 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi november hó 14-ik napján délután 2 órakor** Lality községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 311 kor. 70 fillért készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódsághon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1902. évi szeptember hó 7-én.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

2416. szám.

tkvi 1902.

Árverési hirdetmény.

A hódsághi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rozen-czeig Sámuel budapesti cég végrehajtatónak Gasparovszky István és neje bácsujfalusi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 300 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódsághi kir. járásbíró) területén lévő, Bácsujfalu községben fekvő, a bácsujfalusi 328. sz. tkvi betétben A. 1. sorsz. alatt foglalt Gasparovszky István és Punczmann Mária nevében álló 366. hr. 203. ö. i. sz. ház és udvarra az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi november hó 22. napján délután 3 órakor** Bácsujfalu községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódsághon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1902. évi szeptember hó 16-án.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

2280 szám.

kig. 1902.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Bácsujfalu községében elhalálozás folytán üresedésbe jött 600 kor. havi előleges részletekbeni fizetéssel egybekötött rendőrvetési és leköszönés folytán üresedésbe jött 480 korona fizetéssel egybekötött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket és pedig: a) magyar honpolgárságot, b) a védkötelezettségnek elégtételét igazoló okmány, c) erkölcsi bizonyítvány és d) orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **f. évi november 5-ig** alulírott községi előljáráshoz adják be.

Az irni és olvasni tudáson kívül megkívántatik még hogy a magyar nyelv mellett bármely szláv nyelvet beszélje.

Bácsujfalun, 1902. október 24-én.

Berzenkovits Péter, **Kovács István,**
jegyző. h. bíró.

7058. sz.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Hódsághi járáshoz tartozó Déronya községben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek; felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 10-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása előleges havi részletekben fizetendő 800 korona. Hódságh, 1902. október 20.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

3—2

Törvényesen engedélyezett végeladás.

kalap- és úri-divat áruháza

ENGUSZ JÓZSEF

ZOMBORBAN

Sztejkovits-féle házban

kalap- és úri-divat áruháza

Az összes raktáron levő úri-divat:

ingek, nyakkendők, harisnyák, keztyűk, gallérok, kézelők, zsebkendők, kalapok, téli alsóruhák, sárcipők (galocsnik)

az üzlet felosztása miatt minden elfogadható árak mellett

végeladom.

Számos látogatást kér

ENGUSZ JÓZSEF,
kalap- és úri-divat áruháza Zomborban (Sztejkovits-féle házban).

Egy

Molnár-féle veszélymentes 1 évig használt

acetelin gázfejlesztő-gép

20 lángnak megfelelő világítással, egy nagyobb gép beszerzése miatt, jótállás mellett azonnal eladó. 6-2

Bővebbet **Lukits Gyulánál,** Dreher Antal serraktárában, Zomborban.

1203. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Plávna községben üresedésben lévő rendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik, s felbivatnak a pályázni óhajtok, hogy kérvényeiket **folyó évi november 1-ig** a község elöljáróságánál nyujtsák be.

A rendőr fizetése 400 korona, mely a községi pénztárból lesz havi utólagos részletekben kifizetve.

Az előirt egyenruhát a rendőr maga, a felszerelést a község tartozik beszerezni.

Plávna, 1902. évi október hó 20-án.

3-2 **Az elöljáróság.**

8963/902. sz.

PÁLYÁZAT.

Ó-Soóvé, Uj-Soóvé, Deszpot-Szt.-Iván és Kulpin községekből álló Ó-Soóvé község lakhelylyel bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás évi előleges havi részletekben fizetendő évi 1500 korona fizetés, valamint az egészségileg megállapítandó látogatási díjjal van egybekötve.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 20-ig** nálam nyujtsák be, mert későbbben érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ujvidék, 1902. évi október hó 23-án.

3-1 **MEZEY IMRE,**
főszolgabíró.

938. szám.
kig. 1902.

HIRDETMEŊY.

Wekerlefalván a községi irnoki (segédjegyzői) állás előléptetés folytán **folyó év november hó 1-től** kezdve megüresedik, miért is arra előzetes pályázatot hirdetünk.

Fizetése 700 korona; ezenkívül egy csekély mellékjövedelem s 40 korona anyakönyvvezető helyettesi tiszteletdíj. Szaktanfolyamot végzett egyének előnyben részesítetnek.

Kellőleg okmányolt s a német nyelv birását is igazoló kérvények alulirt előjárósághoz intézendők.

Wekerlefalván, 1902. évi október hó 22-én.

3-1 **Elöljáróság.**

5214/kig. 1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bács-almási járáshoz tartozó Tataháza községben megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása: Évi készpénzfizetés 168 kor. 35 pozsonyi mérő buza váltásáig 240 kor. Egyébb természetbeni járandóságok váltásáig 357 kor. 80 fill. 6 öl kemény tűzifa természetben. Szabad lakás, szériuskert és $\frac{1}{4}$ telek föld haszonélvezete, mely föld adóját a jegyző fizeti. Magánmunkálatok után a megyei szabályrendelet szerint szedhető díjak.

Felhivom az ezen állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályosan felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi november hó 16-ig** nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Bács-Almás, 1902. évi október hó 20-án.

2-1 **Szutrély Lipót,**
főszolgabíró.

7022. sz.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Rác-Militics, Filipova, Karavukova községekből álló körállatorvosi állásra Rác-Militics székhelylyel pályázatot nyitok. Az állással 1200 kor. fizetés, a községekkel egyezség utján kötött látogatási díjak s a hivatalos látogatások alkalmával díjmentes fuvar van egybekötve.

A községek apaállat gyógyításáért, valamint a tavaszi állat orvosi szemléért külön díjazás nem jár.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **1902. évi december hó 10-ig** nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Hódságh, 1902. október 20.

3-2 **SZEMZŐ KÁROLY,**
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Karavukova község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy a Karavukova község határában gyakorolható vadászati jogot 6 egymásután következő évekre vagyis 1903. évi január hó 1-ső napjától kezdve egész 1908. évi december hó 31-ig terjedő időre **folyó évi december hó 6-ik napján d. u. 3 órakor** Karavukova község házában nyilvános árverés utján haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Karavukova, 1902. október 21-én.
Rumbach Mihály, **Nettinger József,**
jegyző. 3-1 bíró.